

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γενική Διεύθυνση Τύπου και Επικοινωνίας

Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα
Πληροφόρηση, Τεκμηρίωση και
Συντονισμός των Δικτύων Πληροφόρησης

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ: ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

ΑΘΗΝΑ 14-16.06.2006

“Η Στρατηγική της Λισσαβόνας: Μαθαίνοντας δια βίου, βιβλιοθήκες και νέες τεχνολογίες”

Στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας, το Μάρτιο του 2000, οι Αρχηγοί Κρατών και Κυβερνήσεων διαπίστωσαν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται αντιμέτωπη με «μια μεγάλη ποιοτική μεταλλαγή, η οποία προκύπτει από την παγκοσμιοποίηση και τις προκλήσεις μιας νέα οικονομίας καθοδηγούμενης από τη γνώση», και έθεσαν για την ΕΕ έναν σημαντικό στρατηγικό στόχο: θα πρέπει έως το 2010 «να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή». Υπογράμμισαν ότι οι αλλαγές αυτές όχι μόνον απαιτούν «το ριζικό μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας», αλλά και «ένα τολμηρό πρόγραμμα για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας και εκπαίδευσης».

Οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης βρίσκονται στο επίκεντρο της δημιουργίας και της διάδοσης των γνώσεων, και συνιστούν καθοριστικό παράγοντα για το δυναμικό καινοτομίας της κάθε κοινωνίας. Βρίσκονται επομένως στον πυρήνα της νέας αυτής

Βασιλίσσης Σοφίας 2, GR-10674 Αθήνα - Ελλάδα.
Τηλέφωνο: +30 210 7272100 , Τηλεομοιοτυπία: +30 210 7244620

<http://europa.eu.int/hellas>
E-mail: olympia.papayannakopoulou@cec.eu.int

δυναμικής, σε αλληλοσυμπλήρωση και συνέργια με άλλους κοινοτικούς τομείς δράσης, όπως η απασχόληση, η κοινωνική ενσωμάτωση, η έρευνα και η καινοτομία, ο πολιτισμός και η νεολαία, η πολιτική για τις επιχειρήσεις, η κοινωνία της πληροφορίας και η εσωτερική αγορά. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση επωφελούνται από τις εξελίξεις στους τομείς αυτούς και συμβάλλουν με τη σειρά τους στην ενίσχυση του αντίκτυπου που έχουν αυτοί οι τελευταίοι. Επειδή όμως διαπιστώθηκε ότι το επίπεδο της εκπαίδευσης στην Ευρώπη δεν είναι αρκετά υψηλό ώστε να διασφαλίζει στην αγορά εργασίας τις απαραίτητες δεξιότητες και να παράγει νέα γνώση, η έμφαση δίνεται στη συνεχή εκπαίδευση και στη δια βίου κατάρτιση. Έχει διαπιστωθεί επίσης ότι η ανύψωση του επιπέδου εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων αποτελεί σημαντική συνεισφορά στην κοινωνική συνοχή.

Καταλαβαίνει κανείς εύκολα τον προεξέχοντα ρόλο που παίζουν οι βιβλιοθήκες στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα, θα ήθελα να υπενθυμίσω ένα από τα πρόσφατα θέματα του δημόσιου διαλόγου. Η πρωτοβουλία του Google έθεσε στην επικαιρότητα, το θέμα που πραγματικά βρίσκεται επί τάπητος: θα μπορέσουμε και πώς θα το επιτύχουμε, να έχουμε πρόσβαση στην συσσωρευμένη γνώση του παρελθόντος και του παρόντος;

Η σημασία των βιβλιοθηκών στην κοινωνία μας.

Μοιραζόμαστε ένα κοινό ενδιαφέρον και αυτό είναι η πληροφορία και πώς αυτή μπορεί να μεταφερθεί στον πολίτη.

Οι βιβλιοθήκες παίζουν ένα βασικό ρόλο στην κοινωνία μας. Είναι οι συλλέκτες και φύλακες της κληρονομιάς μας. Είναι οι οργανωτές της γνώσης που περιέχεται στα βιβλία. Επιπλέον οι βιβλιοθήκες

προσφέρουν μια προστιθέμενη αξία σε αυτά, με την καταλογράφηση, την κατάταξη και την περιγραφή τους. Ως δημόσια ιδρύματα εξασφαλίζουν, σε όλους τους πολίτες, ισότητα στην πρόσβαση.

Παράλληλα γνωρίζουμε ότι το Internet γίνεται όλο και περισσότερο η προεξέχουσα πηγή πληροφόρησης.

Μεταφέροντας τις βιβλιοθήκες on line, μεταφέρουμε τη γνώση του παρελθόντος και του παρόντος στο μέλλον.

Οι βιβλιοθήκες και τα αρχεία της Ευρώπης διαθέτουν ένα πλούσιο υλικό το οποίο περιέχει την ιστορία της Ευρώπης δια μέσου των αιώνων. Μέσω αυτής της ιστορίας προσδιορίζονται και οι πολιτισμικές ταυτότητες. Το διαδίκτυο προσφέρει μια απίστευτη ευκαιρία προκειμένου να κυκλοφορήσει η κληρονομιά μας και να γίνει γνωστή σε παγκόσμια κλίμακα.

Η πολιτιστική βιομηχανία αποτελεί έναν σημαντικό τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Για παράδειγμα, σύμφωνα με πρόσφατες στατιστικές, οι ευρωπαϊκές βιβλιοθήκες το 2001 απασχόλησαν σχεδόν 337.000 άτομα και κατέγραψαν 138 εκατομμύρια χρήστες. Δηλαδή, περίπου το ένα τρίτο του πληθυσμού των χωρών της ΕΕ. Αυτό δείχνει καθαρά τον κοινωνικό αντίκτυπο που μπορούν να έχουν.

Για τους λόγους αυτούς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επανειλημμένα προωθήσει δράσεις και προγράμματα προς όφελος των Βιβλιοθηκών. Ο κύριος Τσακαρισιάνος θα σας μιλήσει εκτενέστερα.

Εγώ, θα ήθελα να περιοριστώ στην παρουσίαση ενός πρωτοποριακού σχεδίου, που εντάσσεται στη σφαιρική στρατηγική

της Επιτροπής, για την τόνωση της ψηφιακής οικονομίας, δηλαδή τη στρατηγική i2010.

Η Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

Με την ψηφιοποίηση, το αρχειακό υλικό των πολιτιστικών οργανισμών μπορεί να αποτελέσει βασική οικονομική δύναμη – σαν πηγή υλικού με προστιθέμενη αξία, για τομείς όπως είναι η εκπαίδευση και ο τουρισμός.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε λοιπόν τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης.

Πρόκειται για μια καταπληκτική προοπτική για τις ευρωπαϊκές βιβλιοθήκες. Στην πραγματικότητα, η ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη, θα αποτελεί ένα πολύγλωσσο και με μεγάλη αναγνωρισιμότητα σημείο πρόσβασης στους ψηφιακούς χώρους των ευρωπαϊκών πολιτιστικών ιδρυμάτων. Η βιβλιοθήκη αυτή θα δημιουργηθεί πάνω στη δομή TEL, που είναι σήμερα, η πύλη μέσω της οποίας γίνεται η πρόσβαση σε καταλόγους συλλογών, πολλών εθνικών βιβλιοθηκών.

Μέχρι το τέλος του 2006, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης θα πρέπει να έχει εγκαθιδρυθεί πλήρης συνεργασία μεταξύ των εθνικών βιβλιοθηκών στην ΕΕ. Εντός των επόμενων ετών, η εν λόγω συνεργασία θα πρέπει να συμπεριλάβει τα αρχεία και τα μουσεία. Μέσω της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης θα είναι δυνατή η πρόσβαση, μέχρι το 2008, σε δύο εκατομμύρια βιβλίων, ταινιών, φωτογραφιών, χειρογράφων και λοιπών πολιτιστικών έργων. Ο αριθμός αυτός θα αυξηθεί και θα φθάσει τα έξι εκατομμύρια το 2010, ενώ μπορεί να είναι ακόμη μεγαλύτερος δεδομένου ότι τότε κάθε βιβλιοθήκη, αρχείο ή μουσείο της Ευρώπης,

θα είναι σε θέση να συνδέσει το ψηφιακό του περιεχόμενο με την Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη.

Βέβαια σε ένα τέτοιο σχέδιο υπάρχουν και οι προκλήσεις:

Προκλήσεις οικονομικού χαρακτήρα: Η διαδικασία της ψηφιοποίησης είναι δαπανηρή. Απαιτείται σημαντική αρχική επένδυση διότι ο όγκος του υλικού είναι τεράστιος ακόμη και αν σκεφτούμε επιλεκτικά. Αν μιλήσουμε με νούμερα, στην Ευρώπη των 25, το 2001 καταγράφηκαν πάνω από 2,5 δις βιβλία.

Προκλήσεις οργανωτικού χαρακτήρα: Για την εργασία αυτή είναι απαραίτητοι νέοι τρόποι συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι επενδύσεις στην ψηφιοποίηση πρέπει, εξάλλου, να συνοδεύονται από οργανωτικές αλλαγές στα σχετικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένης αναβάθμισης των δεξιοτήτων του εμπλεκόμενου προσωπικού.

Προκλήσεις τεχνικού χαρακτήρα: Για την ψηφιοποίηση γραπτών κειμένων απαιτείται βελτιωμένος εξοπλισμός αυτόματης τροφοδότησης για βιβλία και έγγραφα, καθώς και αποδοτικότερη οπτική και ευφυή αναγνώριση χαρακτήρων για γλώσσες εκτός της αγγλικής.

Προκλήσεις νομικού χαρακτήρα: Η ψηφιοποίηση προϋποθέτει τη δημιουργία αντιγράφου, που μπορεί να είναι προβληματική από άποψη δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (IPR).

Οι βιβλιοθήκες αντιμετωπίζουν λοιπόν μια πρόκληση για τη μετάβασή τους στη ψηφιακή εποχή. Για να μην γίνουν οι δεινόσαυροι του μέλλοντος θα πρέπει να προσαρμοστούν, να προσελκύσουν νέους χρήστες και να αναπτύξουν νέες λειτουργικές στρατηγικές.

Εάν είναι έτοιμες να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις, τότε η Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη αποτελεί μια πραγματική ευκαιρία.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει τον πρωτεύοντα ρόλο που παίζουν οι βιβλιοθήκες στη διάδοση της γνώσης. Τις προσκαλεί λοιπόν να ανταποκριθούν στην νέα αυτή πρόκληση, της οποίας σημείο εκκίνησης αποτελεί η συνεργασία.